

Posudek oponenta bakalářské práce

Jméno a příjmení autora	Alexandra Maslova
Studijní obor	ČEŠTINA PRO CIZINCE
Název bakalářské práce	Kolokace lemmat <i>země</i> a <i>nebe</i> v ČNK
Oponent BP	RNDr. Milena Hnátková, CSc.

Obligatoční hodnocení

	vysoké	průměrné	malé	neuspokojivé
Osobní zaujetí tématem	x			
Splnění cíle a zadání BP	úplné x	z větší části	částečné	nedostatečné
Výběr literatury	bez výhrad	vyhovující x	neúplný	nedostatečný
Teoretické zpracování tématu	výborné	průměrné x	spíše nízké	neuspokojivé
Samostatnost a původnost zpracování BP	vysoká x	uspokojivá	nesamostatná	kompilát
Struktura BP	logická x	velmi dobrá	méně zdařilá	neuspokojivá
Jazyková úroveň BP	výborná	velmi dobrá x	dobrá	nedostatečná
Stylová úroveň BP	výborná	velmi dobrá x	dobrá	neodpovídající
Inspirativnost BP	vysoká x	uspokojivá	nížší	nepatrná
Formální stránka BP	výborná x	velmi dobrá	dostatečná	nevyhovující

Fakultativní hodnocení

	vysoká	uspokojivá	nížší	žádná
Úroveň výzkumu a materiálů; konzultace BP	x			
Praktické zaměření BP	vysoké	přiměřené	nízké	žádné

Dodatečné poznámky a připomínky oponenta BP:

Řešitelka se zabývá výzkumem konkrétních frazémů se slovy "nebe" a "země", frazémy uvedené ve slovnících (Slovník české frazeologie a idiomatiky, Lidová rčení) porovnává s výskyty v českém psaném korpusu SYNv4. Přehledně uvádí seznam frazémů spolu s jejich významy a poskytuje evaluaci úspěšnosti automatického vyhledávání těchto frazémů v korpusu.

Bakalářskou práci dělí do dvou částí. V teoretické části definuje základní pojmy frazeologie: lemma a lemmatizace, kolokace a frazém, uvádí základní informace o jazykovém korpusu. V praktické části uvádí zdroje svého výzkumu a postup při svých výzkumech. Všimá si, zda je výskyt frazému automaticky označen v korpusových datech, zda se v korpusu nevyskytuje vůbec či nebyl pouze automaticky označen. V druhé části výzkumu naopak porovnává označená kolokační lemmata v korpusu se slovníkem SČFI. Zvláštní podkapitola je věnována porovnání výskytů frazémů z publikace Lidová rčení Jaroslava Zaorálka. Frazémy, které nejsou v korpusu automaticky označeny, řešitelka dohledala manuálně. Na závěr uvádí zajímavou srovnávací analýzu získaného materiálu.

Autorka ukázala, že umí dobře pracovat s korpusem, správně analyzuje výsledky vyhledávání, které uvádí přehledně v tabulkách, ale v práci chybí podrobnější seznámení s daty korpusu SYNv4, předně uvedení skutečnosti, že v datech tohoto korpusu jsou automaticky označené frazémy programem pro automatické vyhledávání ustálených kolokací, tudíž některá slova jsou označena jako součást frazému s označením typu frazému spolu s uvedením společného kolokačního lemmatu.

Provedený výzkum je přínosem pro vytváření databáze ustálených kolokací pro doplnění slovníků o nové varianty frazémů, případně i o nové frazémy, ale také pro kontrolu programu automatické identifikace frazémů v korpusových datech. Například, v tabulce 1.1 (s. 37) autorka uvádí, že větný výraz *Dobry/dobré nebe!* (udivené zvolání) se nevyskytuje jako kolokační lemma v korpusu, při manuálním vyhledání v korpusu zjistíme, že tato chyba je důsledkem špatné automatické morfologické desambiguace, kdy tvary *dobré* a *nebe* jsou označeny jako tvary v nominativu (správně má být vokativ).

Autorka upozornila na chyby a nedostatky automatického označení kolokačních lemmat, například spojení *"země jitřní svěžesti"* není v korpusu automaticky označeno, protože program automatického označování frazémů se stále doplňuje a některá spojení ze slovníku se zatím neoznačují; přísloví *"žádný učený z nebe nespádl"* (s. 38) je například v novější verzi korpusu SYNv5 již označeno. V tabulce 3 (s. 54) řešitelka uvádí, že frazém z díla Lidová rčení *"to volá do nebe"* se v korpusu

nevyskytuje, ale spojení "volalo/volá to do nebe" v korpusu SYNv4 má několik desítek výskytů spolu s různými obměnami (kolokační lemma "volat do nebe"). V tabulce 5 (s. 67) je chybně uvedeno lemma *voda*, nejspíš má být *hanba, stud*.

Jazyková úroveň bakalářské práce je velice dobrá. Na několika místech se řešitelka dopustila chyby v délce vokálu (s. 29 - *část této bakalářské práce*; s. 52 - *Velka část výrazů*; s. 61 - *dat věčné nebe*), objevily se chyby morfologického typu v koncovce (s. 29 - *od prof. PhDr. Františka Čermáka, DrSc. a kolektiva spolupracovníků*; s. 30 - *slovo má své kořene*), práce obsahuje několik překlepů (s. 63 - *byly nelezeny v novinách*; s. 66 - *dědič*, s. 71 - *bez pochyby přispávat jazykové korpusy*). Autorka se dopouští jazykových chyb různého typu (s. 29 - *krátce podíváme na historie jeho vzniku*; s. 55 - *lze používat této slovník za účelem zkoumání*; s. 56 - *Hned pod tabulkami se nachází analýza údajů z něj*; s. 69 - *chápat tak, že se lze pomocí korpusových dat všimnout tendence*; s. 70 - *měla za cíl zkoumat kolokací lemmat*; s. 70 - *mají této tabulky zvláštní*). Vzhledem k celkové jazykové úrovni práce lze tyto chyby považovat za marginální.

Závěrem můžeme konstatovat, že požadavky kladené na bakalářskou práci byly splněny a lze ji tudíž předložit k obhajobě.

Klasifikace: Výborně

V Praze dne 10/8 2017

RNDr. Milena Hnátková, Csc., ÚTKL FFUK